

SKAL DER ANVENDES HVEDEUDSÆD BEJDSET MOD GOLDFODSYGE?

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

I ca. 80 procent af hvedeforsøgene med forfrugt hvede og såning til og med 7. september har bejdsning været rentabel.

Ved bestilling af hvedeudsæd skal der tages stilling til, om der skal anvendes udsæd bejdsset med Latitude (silthiofam) mod goldfodsyge.

Latitude udsætter kun angrebet af goldfodsyge, så angrebet bliver mindre tabsvoldende. En effektiv bekæmpelse opnås desværre ikke.

I beslutningen om valg af bejdsset udsæd skal der tages hensyn til sædskifte, sådato og erfaring for angreb på ejendommen.

BETYDNING AF SÆDSKIFTE

Mest goldfodsyge ses i 2. og 3. års hvede. Ved flere års hvededyrkning stabiliserer udbyttet sig, men på et lavere niveau end i 1. års hvede. Denne stabiliserende effekt kaldes "decline-effekten". I forsøg er fundet, at det varierer, hvornår decline-effekten indstiller sig. Det kan ske i intervallet 3. til 6. års hvede.

Har man vedvarende hvede men et enkelt år dyrker en anden kornart, ophører den stabiliserende effekt, og man "starter forfra".

2. og 3. års hvede skal derfor sås til sidst. På sandjord skal de senere års udbyttelniveau på ejendommen afgøre, om der overhovedet skal dyrkes 2. og 3. års hvede.

Bejdsning kan også være aktuel i vinterhvede efter 2-3 års dyrkning af andet korn end vinterhvede.

BETYDNING AF SÅDATO OG ERFARING FOR ANGREB

Tidlig såning og et mildt efterår og forår fremmer goldfodsyge, da svampen vokser hurtigere ved højere temperaturer.

Kraftige angreb i det ene år er ikke nødvendigvis ensbetydende med kraftige angreb det følgende år, fordi vejrforholdene har betydning. En lille smitte i jorden kan godt give kraftige angreb, hvis efteråret og foråret er gunstig for goldfodsygesvampen. Omvendt giver en større smitte i jorden ikke kraftige angreb, hvis der er dårlige betingelser for svampen.

Landmandens egen erfaring for, hvor hyppigt og hvor meget goldfodsyge der ses i vinterhvedemarkerne med forfrugt korn er også meget vigtig, når behovet for at anvende bejdset udsæd vurderes.

INGEN RESISTENTE SORTER

Der findes ingen sorter, der er resistente mod goldfodsyge, men i engelske undersøgelser har Hereford været mindre angrebet end andre engelske sorter. Se nærmere i [PlanteNyt nr. 1066](#).

TORP, KALMAR, BENCHMARK OG PISTORIA ER BEJDSSET

Danish Agro oplyser, at de i år tilbyder sorterne Torp og Kalmar med Latitudebejdsning. DLG oplyser, at de tilbyder sorterne Benchmark og Pistoria bejdset med Latitude. Merprisen er ca. 180-200 kr. pr. hkg. Det oplyses, at der bejdses med 200 ml/hkg. I forsøgene er der set et lavere nettomerudbytte ved brug af lavere doser.

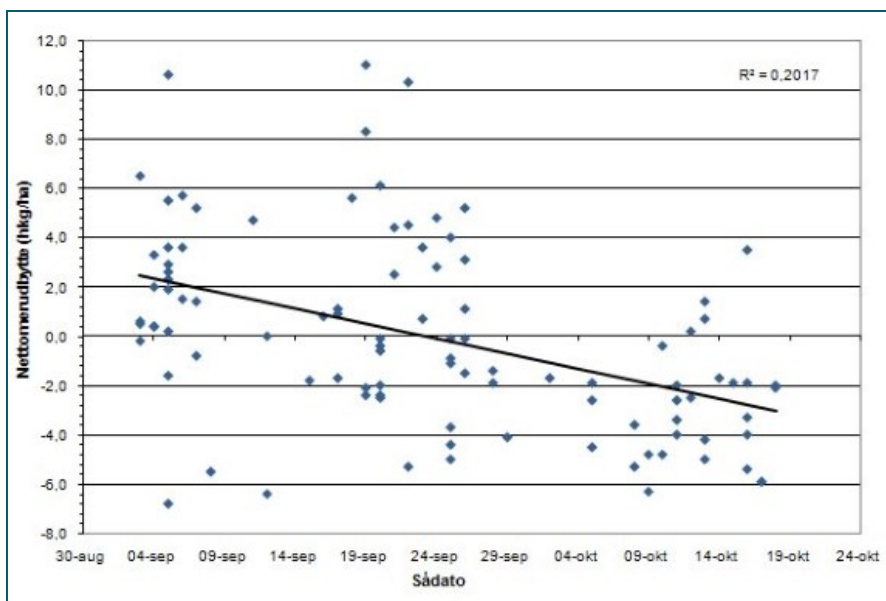
FORSØG MED BEJDSNING MED LATITUDE

Det højeste bruttomerudbytte for Latitudebejdsning i 47 Landsforsøg i vinterhvede har været 14,7 hkg/ha (netto 11,4 hkg/ha).

I figur 1 ses Landsforsøg med Latitudebejdsning (200 ml pr. hkg) i vinterhvede i Danmark i 2000-2003. I forsøgene har forfrugten været korn og i de fleste tilfælde vinterhvede. Der er udregnet nettomerudbytter ud fra følgende udsædsmængder: 140 kg pr. ha ved såning 1.-15. september, 200 kg/ha ved såning 16.-31. september og 240 kg pr. ha ved såning fra 1. oktober. Der er ved beregning af nettomerudbytter regnet med en merpris for bejdsen på 185 kr. pr. hkg og en hvedepris 100 kr. pr. hkg. Nettomerudbytterne er lidt lavere, hvis kornprisen er lidt lavere, og prisen for Latitude er 200 kr./hkg. Se [datasættet](#) her.

Af figur 1 fremgår, at der er stor spredning i merudbytterne, men det vurderes på baggrund af

resultaterne, at det ved såning af vinterhvede med forfrugt vinterhvede indtil omkring den 20-25. september kan være rentabelt at bejdsne med Latitude. Bejdsning ved tidlig såning er mest rentabel, idet der her ses størst angreb af goldfodsyge, og fordi der ved tidlig såning anvendes den mindste udsædsmængde (færre omkostninger til bejdsmiddel). Ca. 80 procent af forsøgene med forfrugt hvede og såning til og med 7. september har været rentable.

Figur 1. Opnåede nettonerudbytter for Latitudebejdsning ved forskellige såtider i 47 Landsforsøg i 2000 til 2003. I 26 af forsøgene er effekten af bejdsning ved 3 forskellige såtider belyst, så der er i alt 99 observationer. Forfrugten har været korn og i de fleste forsøg vinterhvede. Hver prik repræsenterer et forsøg.

I forsøgene har det ikke været muligt at finde nogen sammenhæng mellem merudbytter for Latitudebejdsning og jordtype.

På baggrund af en 3-årig monitoring af goldfodsyge i Danmark er der dog opstillet et risiko-vurderingsskema. Se tabel 1.

Tabel 1. Risiko-vurderingsskema for bejdsbehov mod goldfodsyge i 2. og 3. års vinterhvede

Jordtype (JB-nr.)	Sådato	Pct. sandsynlighed for goldfodsygeindeks over 20
1 + 3	Før den 20. sept.	75
	20. - 30. sept.	65
	Efter den 30. sept.	55
2 + 4	Før den 20. sept.	60
	20. - 30. sept.	50
	Efter den 30. sept.	35
	Før den 20. sept.	50

5 + 6 + 7	20. - 30. sept.	40
	Efter den 30. sept.	25

Eksempelvis vurderes der i 2. og 3. års vinterhvede på JB 1+3 ved såning før den 20. september at være 75 pct. sandsynlighed for at få et rentabelt merudbytte ved at bejdse med Latitude. På JB 5-7 vurderes der ved såning efter 30. september kun at være 25 pct. sandsynlighed for at få et rentabelt merudbytte for Latitudebejdsning.

Billede 1. Plet i marken med gule blade og lavere vækst grundet angreb af goldfodsyge.

Billede 2. Sorte rødder grundet kraftige angreb af goldfodsyge. Ved kraftige angreb sidder der tit en sort belægning ved stråbasis som på stråene i midten. For at være sikker på, at goldfodsyge

er

årsagen til den dårlige vækst, skal rødderne rengøres meget grundigt.

Kontakt din lokale rådgivningsvirksomhed, hvis du vil vide mere om dette emne.

© 2021 - SEGES Projektsitet